

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

Taktakenéz

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

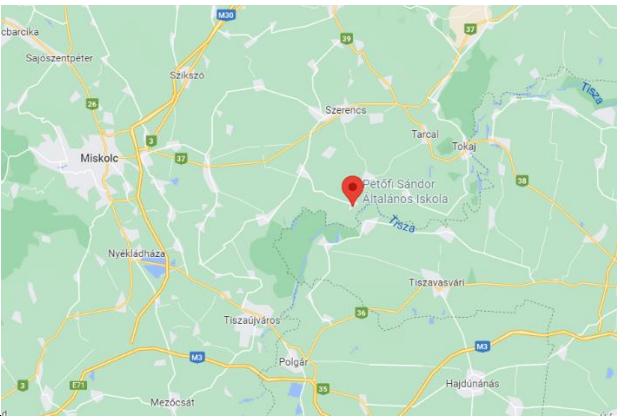

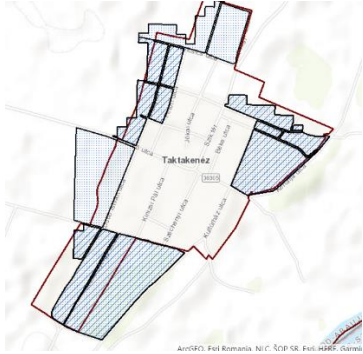
Taktakenéz

Borsod-Abaúj-Zemplén megye

Szerencsi járás

Szervezet neve:

Dátum: 2022. június

	<p>Terület: 19,74 km² Lakónépesség: 1169 fő Jogállás: község Járás: Szerencsi Megye: Borsod-Abaúj-Zemplén</p> <p>Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: <u>IGEN/NEM</u></p> <p>Jelentős munkanélküliséggel sújtott település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: <u>IGEN/NEM</u></p>
<p>Település térképe</p>	<p>Jogosultság adatok</p>
	
<p>Eladósodottság-térkép</p>	<p>Szegregátum-térkép</p>

ADATTÁBLA

	KSH adata	HELYI BECSLÉS
Település neve	Taktakenéz	
Megye	Borsod-Abaúj-Zemplén	
Járás	Szerencsi	
Programba vonás köre	4	
Szervezet neve		
Lakosságszám (2021)	1169	
Lakosságszám változása 2021/2012 (%)	87%	
15 év alattiak aránya (2021)	21,6%	
15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 (%)	75%	
60 éves és idősebbek aránya (2021)	17%	
60 éves és idősebbek létszámának változása 2021/2012 (%)	89%	
Lakásszám (2011)	417	
Üres lakások száma (2011)	38	
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	480	
Lakásszám a szegregátumban (2011)	119	
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	480	
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	187	
Lakások száma (2019)	417	
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	363	
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	0	
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	363	
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	183	
WC nélküli lakások száma (2011)	116	
Vályogházak alapozás nélkül (2011)	3	
Egy szobára jutó lakó (2021)	1	
Egy főre jutó szja alap, Ft (2019)	665896 Ft	
Egy főre jutó szja alap eltérése a hasonló helyzetű települések átlagától,% (2019)	87%	
Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján)	800000 Ft	
Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen)	25	
Kiinduló kvóta érték kerekítve	8	

Az interjú a település polgármesterével és a gyermekjóléti szolgálat munkatársával készült

1 A település leírása

1.1 A település pozíciója (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

A település fekvése, távolsága a járásközponttól, megyeszékhelytől, nagyobb munkaerőpiaci központtól, illetve közösségi közlekedés helyzete. Növekvő vagy csökkenő lakosság, el- és bevándorlás mértéke, szegregátumban élők/roma lakosság aránya. Helyi és térségi gazdaság munkaerőfelszívó képessége a célcsoport szempontjából. A településen elérhető szolgáltatások. A célcsoportot érintő, lakhatási és foglalkoztatási szempontból releváns önkormányzati fejlesztések felsorolása az elmúlt időszakban.

Taktakenéz község Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, a Szerencsi járásban található. A község a Tisza jobb partján fekszik Prügytől délre, Tiszadadától északra

Közlekedés

Rendszeres autóbuszjárat (7 járat) Taktaharkány vasútállomásával köti össze.

Taktaharkány és Szerencs között hétköznapi 20 járat biztosított.

Taktakenéz és Szerencs között 2 menetrendszerinti autóbusz közlekedik, ami átszállás nélkül teszi lehetővé a közlekedést.

Vasúti közlekedés nem elérhető a településen.

Autóbuszos közlekedés Taktaharkány-Taktakenéz-Prügy-Szerencs között elérhető ezek vagy közvetlenül közlekednek, vagy prügnyi átszállással Tokaj is elérhető.

Ritka buszjáratok jellemzik a települést, ennek következményei a nagyszámú iskolai lemorzsolódás .

Taktakenéz és Taktaharkány között nagyon rossz az útburkolat, így a Volán a járatait minimálisra csökkentette azon a területen. Azonban ezen a szakaszon megkezdődtek az útfelújítási munkálatok.

A közösségi közlekedés célpontja a szerencsi Tesco.

Társadalmi szerkezet

Taktakenézen élők száma az elmúlt években csökkent. Lakosságszám változása 2021/2012 87 %-os csökkenést mutat. Ennek oka az elvándorlások növekedése, és a természetes szaporodás folyamatos csökkenése.

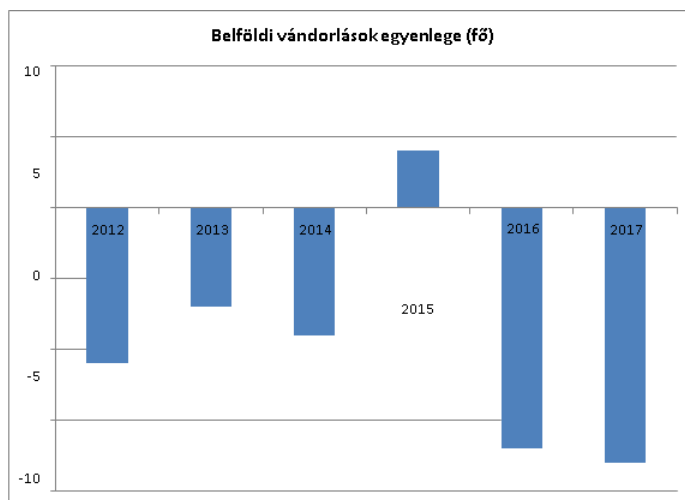
A születendő gyermekek száma a szociálpolitikai támogatás idején /2007-2009/jelentősen növekedett, de ennek eltörlését követően ez is visszaszorult. Ennek ellenére legnagyobb számban az aktív korúak vannak 18-59 évig 699 fő, amelynek 49 % nő, 51%-a pedig férfi. Szintén magas a 0-14 éves korosztály létszáma 330 fő, a 60 év felettiak száma 219 fő, amelynek 63 %-a nő 37%-a pedig férfi.

A lakosság körülbelül 57%-a a roma etnikumhoz tartozik.

Lakónépesség

Év	Fő (TS 0101)	Változás
2012	1 229	
2013	1 228	99,9%
2014	1 210	98,5%
2015	1 208	99,8%
2016	1 190	98,5%
2017	1 187	99,7%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A fiatalok nagy része a középiskolából kikerülve elvándorol a településről, a jobb munkalehetőség keresése miatt, és nagy részük már a családalapítást sem a községben

tervezik. A születendő gyermekek száma a szociálpolitikai támogatás idején /2007-2009/jelentősen növekedett, de ennek eltörlését követően ez is visszaszorult.

Térségi munkalehetőségek

Foglalkoztatási szempontjából Taktakenéz nincs jó helyzetben, mivel a településen nagyon kevés a munkalehetőség. Az aktív korú állandó lakosok, így nem tudnak helyben munkát vállalni ezért nagyobb részük a faluhoz közel fekvő városokban próbál munkát vállalni, amit viszont a rossz közlekedési viszonyok miatt nehéz megvalósítani.

Közfoglalkoztatásban jelenleg 150-160 fő dolgozik, főként nők. Ennek keretében zöldségtermesztés folyik, a megtermelt zöldségek az óvoda konyhájára kerülnek.

A férfiak az építőiparban helyezkednek el a helyi vállalkozók közreműködésével, valamint Tiszaújvárosban a Jabil Circuit Hungary Kft. a másik fő foglalkoztató.

Bár sokan eljárnak dolgozni, de mélyrepülés tapasztalható polgármester úr szerint.

Elérhető szolgáltatások

A házi orvoshoz átlagosan 970 fő, a házi gyermekorvosokhoz 319 fő tartozik.

Az átlagos betegforgalom nagysága havi bontásban a házi orvosoknál 644 fő/hó/praxis, a házi gyermekorvosoknál 410 fő/hó/praxis.

Taktakenéz településtől 10 km-re Szerencsen működik szakellátás, amelyhez a járó betegek a helyi buszjárat segítségével a fekvő betegek pedig a mentőszolgálat segítségével jutnak el.

Taktakenéz és Prügy településen a felnőtt háziorvosi szolgálatot 1 fő látja el. Egy héten kétszer van rendelés, amely sok esetben nem elegendő.

A házi gyermekorvosi szolgálatot szintén egy fő látja el Taktakenéz és Prügy településen, hetente három alkalommal, amely téli időszakban – amikor nagyobb a megbetegedések aránya- szintén nem elegendő.

Taktakenéz Önkormányzata biztosítja a településen az arra rászorulóknak a házi segítségnyújtást, jelzőrendszeres házi segítségnyújtást és a szociális étkeztetést.

Az óvodában (Taktakenézi Bóbita Óvoda és Konyha), iskolában (Petőfi Sándor Általános Iskola) havonta átlagosan 220 gyerek étkezik.

2007-ben egy pályázat segítségével az iskola 10 tanteremmel, könyvtárral, korszerű informatika teremmel rendelkező, jól felszerelt oktatási intézmény lett. Ekkor bővítették és korszerűsítették az óvodát is, amely 3 csoport fogadására képes, tornaszobával, fejlesztő szobával rendelkezik és mindenben kielégíti a mai kor igényeit.

A Tanoda a 2013-as évben kezdett el működni.

Kulturális, szabadidős tevékenységek a településen

1992-től minden éven megrendezésre kerül a falunap.

(A jelenlegi polgármester 1989. január 6-tól Taktakenéz polgármestere.)

A helyi intézmények szervezik az ünnepkörhöz kapcsolódó rendezvényeket, (gyereknapi, farsang stb.).

Közalkalmazottak délutánja

Augusztus 20.-i rendezvény nem jellemző

2022. március 30. Hagyományőrző sertésölés

Településen működő gazdasági egységek:

1 presszó, 4 kisbolt, ami magántulajdonban van, 1 nemzeti dohánybolt

Önkormányzati fejlesztések

TOP 5.3.1-16-BO1-2017-00016 "Jó itt élni" – Helyi identitást erősítő programok megvalósítása című pályázati program Taktakenézen kereteiben egy helytörténeti kutatás vette kezdetét a taktakenézi könyvtárban, bűnmegelőzési előadások is voltak a pályázat keretein belül.

„Megküzdési stratégiák a továbbtanulás mindennapjaihoz”

Az Inclusion4Schools projekt keretén belül Magyarországon elsőként 2022. április 28-án Taktakenézen valósult meg Nyitott Iskola Tudásmegosztó fórum. Az esemény 20 résztvevővel és a program facilitátoraival, valamint a meghívott előadókkal valósult meg. A közösség képviselőiben a helyi pedagógusok, szülők, a helyi önkormányzat, valamint a kisebbségi önkormányzat képviselői is részt vettek.

Taktakenézen az elmúlt években jelentős fejlesztések valósultak meg.

Ezen beruházások nagymértékben hozzájárultak az itt élők komfortérzetének javulásához. Kiemelt célja az Önkormányzatnak, hogy Taktakenéz egy élhető, a lakosság elvárásaihoz igazodó település legyen. A közelmúltban megvalósult pályázatok a következők voltak:

- Befejeződött a szennyvízhálózat kiépítése, ami a legnagyobb projekt volt a közelmúltban a település életében.
- A Magyar Falu Programoknak köszönhetően megújultak a Dobó és Petőfi utcák. Belügyminisztériumi pályázati pénzből a Jókai utca is új szilárdburkolatot kapott.
- Szintén a Magyar Falu Program segítségével megújultak a Művelődési Ház belső terei. A közeljövőben a fűtés korszerűsítés is készül, díszburkolatot kapnak a járdák.
- A Taktakenézi civil egyesületek - Polgárőrség, Taktakenézért Egyesület - is sikeresen pályáztak mind a működési, mind rendezvények szervezése érdekében.
- TOP Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése c. pályázatban megvalósult az Óvoda, valamint az Önkormányzat épületének napelemrendszerének kiépítése

A fejezet fő következtetései

Következtetések a település...

...társégi pozíciója tekintetében:

- rossz pozíció: nincsenek helyben munkahelyek és nincsen helyben elegendő szolgáltatás, és a társégi munkaerőpiac és szolgáltatások nehezen érhetőek el, a közlekedési viszonyok kedvezőtlenek, az útviszonyok rosszak, és a közösségi közlekedés nem megfelelő.

...vegyes társadalmi szerkezetének fenntarthatósága tekintetében:

- gettósodó település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya nő a településen belül, a nem roma háztartások nagy arányban elköltöznek a településről. A települése lakossága jellemzően stagnál vagy nő.

1.2 A település szerkezetének leírása (fél oldal)

A fejezet tartalma

A település központja és a szegregátumok állapota, a szilárd útburkolattal való ellátottság, közműinfrastruktúra állása, a helyi adottságok alapján hol, melyik településrészeken vannak a legkritikusabb (külön: árvizes részek) és a fejleszthető részek. Szegregátumok száma és elhelyezkedése. Van-e a településen elég lakható ingatlan, van-e elég felújítható ingatlan a településen, hogyan alakultak a lakóingatlan adás-vételek az elmúlt években.

A lakások 65 %-a komfortos, vezetékes víz, gáz, egyaránt megtalálható, a szennyvízhálózat kiépítése folyamatban van.

A 2018-as Helyi Esélyegyenlőségi Programban az alábbi olvasható: Taktakenéz településen a szegregátum megszűnt, mivel a családok otthonteremtési támogatása az elmúlt két évben lehetőséget nyújtott az ott élő családoknak, hogy lakást vásároljanak a településen belül.

A Lechner Tudásközpont térképe 3 szegregátumot jelez a településen: 1. Fő utca-Petőfi utca-Táncsics utca 2. Fő utca-Kertalja utca és 3. a falu déli széle, a Dobó István utca és Dózsa György utca körül.

Ezekon a térképeken 2 szegregációval veszélyeztetett terület van: 1. Fő utca-Dobó István utca és 2. Táncsics utca északi része.

Lakosság száma a szegregátumban 2011-es KSH adatok alapján 480, Lakásszám a szegregátumban 119. Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011) 187.

Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019) 363, áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019) 363. Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019) 183.

WC nélküli lakások száma (2011) 116.

Kerítéssel körülhatároltak az ingatlanok, kivételt képez ez alól a **Dózsa Gy. utca**.

Ebben az utcában bevezetésre kerültek a **közművek, de csak az áramszolgáltatás működik**.

A polgármester szeretné felszámolni ezt a településrészt és az itt lakókat mobilizálni a település többi részére. **Kb.40 főre** tehető azok száma, akik ezen a területen élnek.

Az itt élő családok minimum 3 gyermeket vállalnak.

Helyi ingatlanpiac

Taktakenéz -	2015 -	2016 -	2017 -	2018 -	2019 -	2020 -	2021 -
Lakásállomány (db)	417	417	417	417	417	417	417
Közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások aránya (százalék)	0	0	0	0	0	0	0
Közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (százalék)	99	99	89	86,6	87,1	85,4	
Egy és két szobás lakások aránya (százalék)	42,9	42,9	42,9	42,9	42,9	42,9	42,9
Épített lakások (üdülők nélkül) (db)	0	0	0	0	0	0	0
Az év folyamán épített lakás, 1000 lakásra (db)	0	0	0	0	0	0	0

Az ingatlanok ára a CSOK kapcsán emelkedett. Jelenleg 3-6 millió Ft között mozog az eladási ár.

Az önkormányzat tulajdonában nincs eladó ingatlan.

Az épületek összetétele: vályog, vályog-tégla, szilikát, tégl

Állagmegóvásra nincs pénze a településen élőknek.

A CSOK ellenére nincs elvándorlás a településről az anyagi korlátok miatt.

A háztartásokra jellemző, hogy többgeneráció él együtt.

Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján) 800 000 Ft. Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen) 25 volt.

A fejezet célja, fő következtetései

Következtetés a településre jellemző területi szegregáció jellegének és mértékének tekintetében:

- a településen belül a szegregált részek a település nagyobb részét teszik ki

1.3 Lakhatással kapcsolatos fejlesztések (fél oldal)

A fejezet tartalma

A településen történt lakhatással kapcsolatos fejlesztések, amelyeket az elmúlt 10-15 évben valósítottak meg, külön hangsúllyal a 2014-2021 uniós programozási időszak EFOP telepprogramjára, esetleg az előző időszak TÁMOP telepprogramjára. A megvalósított programok eredményei (új, felújított lakások, bérlakások elosztásának módszere: milyen célcsoportoknak, milyen kiválasztással). A lakhatási körülmények javítását célzó szoft programokkal kapcsolatos vélemények feltárása is szükséges.

EFOP telepprogram nem valósult meg a településen.

A fejezet fő következtetései

Az önkormányzat pozitívan áll hozzá a jövőbeli hasonló célú fejlesztésekhez.

1.4 Az önkormányzat perspektívája és szerepvállalási készsége a programban (fél oldal)

A fejezet tartalma

Együttműködő, nem együttműködő, mennyire támogatja a településen belüli mobilizációt (szegregátumból kifelé, ha releváns) illetve a településről történő kifelé mobilizáció blokkolásához fűződik-e valamilyen érdeke? (pl. gyerekszám csökkenése a helyi intézmények működése miatt kockázatos, településüzemeltetéshez kapcsolódó közmunka, egyéb függőségi rendszerek)

Az önkormányzat támogatja a településen belüli mobilizációt.

Az interjú során együttműködési készséget mutatott a településvezetés.

A polgármester szeretné felszámolni a Dózsa György utcát és az itt lakókat mobilizálni a település frekventáltabb részére. Kb.40 főre tehető azok száma, akik ezen a területen élnek.

A fejezet fő következtetései

Következtetések az önkormányzat együttműködési készségét illetően:

- a bérlakásfejlesztéseket támogatja, a lakáskörülmények javításának és a településfejlesztésnek az eszközét látja benne.

2 A lakosság helyzete (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

Foglalkoztatottság és jövedelmek szintje a célcsoport tekintetében: milyen típusú munkákat végeznek (közfoglalkoztatottság, alkalmi/idénymunkák, hetelés, stb.), milyen jövedelemért, ezekben körülbelül hány fő érintett. Legfőbb szociális problémák (élethelyzetek, devianciák, eladósodottság, uzsora, perspektívák, mely szolgáltatásokhoz nem férnek hozzá, nem megfelelő minőségű szolgáltatások). Családok szociális helyzetük szerinti besorolása.

A térség az ország egyik legtöbb problémával küzdő területe. A rendszerváltást követő gyors változások miatt magas a munkanélküliség, a népesség egy jelentős hányada az átlagtól leszakadva él. Kiemelt probléma az alulképzettség, ami rontja a munkaerő piaci esélyeket.

A településen 347 gyermek részesül gyermekvédelmi támogatásban, amelyből a 2017-2018-as tanévben 62 gyermek vett részt Óvodai nevelésben, 162 gyermek pedig Általános Iskolai oktatásban. A 62 gyermekből 58-an halmozottan hátrányos helyzetűek 2 fő pedig hátrányos helyzetű. A 162 gyermekből 136-an halmozottan hátrányos helyzetűek, 12 fő pedig hátrányos helyzetű diák volt. Középiskolai oktatásban résztvevők közül 2 fő hátrányos helyzetű, 27 fő pedig halmozottan hátrányos helyzetű. A három év alatti gyermekek közül 4 fő hátrányos 48 fő pedig halmozottan hátrányos helyzetű.

Családsegítő és gyermekjóléti szolgálat

- Pénzügyi tudatosság hiánya: Az apukák többsége hetel, így minden héten nagyobb összeghez jut hozzá a család, de azonnal elköltik. Látványos fejlődés nem megfigyelhető az életvitelükben.

- a családok nem akarnak változtatni jelenlegi helyzetükbe, beletörődtek a jelenlegi állapotukba. Vállalt gyermekek száma: 3-7
- gyakran cserélik telefonszámukat, így a kapcsolattartás ezen formája nehézkes.
- a drog fogyasztás jelen van a településen, valamint a xanax alkohollal történő használata is. A szakember tudomása jutott, hogy van, aki felírhatja a gyógyszereket, majd darabáron értékesíti
- nőkre is jellemző az alkoholizmus
- **a családi pótlék megvonása (50 órát meghaladó igazolatlan hiányzás esetén) sem visszatartó erő. A közfoglalkoztatástól való eltiltás az, ami hatással van a szülőkre**
- a gyógyszerkiváltás sok esetben elmarad anyagi nehézségek miatt
- az élelmiszercsomag nagyon népszerű a településen, ellenben a prevenciós jellegű vitamincsomagok nem
- A védelembévitel sok családnál megfigyelhető az iskolai hiányzások miatt, illetve a nem megfelelő lakáskörülmények miatt.

Alapellátásban 7 család vesz részt, ez összesen 28 gyermeket jelent. Védelembé vett családok száma 4, 11 gyermeket foglal magába.

(A védelembé vételi eljárás 2 évig folyik, ha a problémák ez idő alatt nem oldódnak meg akkor történik meg a családból való kiemelés.)

Családba fogadás 4 család esetében történt. Ez 10 gyermeket jelent. Nevelésbe vétel 3 család esetében történt, 11 gyermeket emeltek ki.

Jelenleg egy várandós van a településen, aki egészen biztos, hogy újszülöttjét nem viheti haza a kórházból.

A legtöbb esetben a magas óvodai-iskolai hiányzások miatt kerültek a rendszerbe.

A gyermekek évszaknak megfelelő ruházattal nem rendelkeznek, akik bekerültek a gyermekjólét és a családsegítő szolgálat látókörébe a településen.

Egy fogyatékos élő gyermek van a szakember ügyfelei között.

Itt a gyermek speciális oktatást igényel, a Miskolci Éltes Mátyás Óvoda, Általános Iskola és EGYMI intézmény fogadta volna, de a szülő nem vitte el.

A Szerencsi kistérség segítette volna a bejutást is, de anyuka nem élt a lehetőséggel.

Orvosi igazolást szerzett, így a családnak nem származott belőle problémája, hogy a gyermek nem járt az intézménybe.

A védőnővel közös keresik fel a családokat.

Az a tapasztalat, hogy későn a 20.hét után jóval jelennek meg a nőgyógyászati vizsgálatokon. Emiatt a kezdeti vizsgálatokról le is maradnak az édesanyák.

A pelenka beszerzése is nehezen megy az itt élő családoknak.

A fejezet következtetései

Családtípus: 360	Családok száma
<u>Teljes nyomorban élő családok:</u> hosszabb távon is intenzív segítségre szoruló, alapvetően nincs munkaképes tagja a családnak, a család súlyos problémákkal küzd, tartós betegség/szenvedély-/mentális betegség jelen van. Teljes nyomorban élő család, akár magasfokú eladósodottság is jellemzi a családot. Ha van gyermek a családban, szülői kompetencia súlyosabb hiánya jelenik meg.	0
<u>Minimális önfenntartó képességgel rendelkező családok:</u> megélhetési gondokkal küzdő család, de van olyan tagja, aki valamilyen szintű munkát végez, akár alkalmi/idénymunkát, akár közfoglalkoztatásban vesz részt. A gyerekekről alapvetően gondoskodnak. Fejleszhető a család munkaerőpiaci részvétele.	170
<u>Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok:</u> viszonylag rendszeres munkával és jövedelemmel rendelkező család, ami nem feltétlenül jelent bejelentett munkából származik. Kiegyensúlyozottabb, rendszeres életvitellel rendelkeznek. Gyermeknevelési kompetenciáik viszonylag jók. Munkaerőpiaci részvétel fejlesztésére itt is szükség lehet.	190

3 A lakásállomány helyzete (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

Épületek állapota, az életveszélyes, illetve kritikus állapotú házak számossága, aránya a településen, illetve a szegregátum(ok)ban. Tulajdonviszonyok elsősorban a segítségre szoruló családok körében (legális tulajdonviszonyok, mennyire jellemző albérlet, uzsora bérlet, szívességi lakáshasználat), ezek mértékének becslése. Lakóúrsági viszonyok vizsgálata (a statisztikai adatok és a valós helyzet összevetése). Üres ingatlanok, illetve megvásárolható ingatlanok (ház, telek) száma (kapcsolódóan az üres ingatlanok tulajdonosi viszonyai, tehermentesek-e, ténylegesen megvásárolhatók-e).

A lakásállományok darabszáma a 2013-2018 évben stagnál, ennek oka, hogy fiataljaink elvándorolnak a településről, a több munkalehetőséget biztosító településekre, városokba. Elmondhatjuk, hogy új házak építése utoljára a 90-es évek elején volt a településen.

Szociális lakásállománya Taktakenéznak 3 „CS” lakásból áll.

Taktakenéz településen közel **417 magántulajdonban** lévő, 1 önkormányzati tulajdonban lévő és 3 „CS”/családi/ lakóház található.

A lakásviszonyok jellemző problémái a közműdij-, illetve lakáshiteltartozások, hátralékok felhalmozódása.

Ezt a támogatási forma pénzben érzékelik, a támogatottak száma folyamatosan növekszik, - amelyet a statisztikai adatok igazolnak - hiszen a 2011-es szociális törvénymódosítás alapján az egy főre jutó jövedelmet a lakásfenntartási támogatás esetében megemelték 71.250 Ft-ra, így nemcsak a segélyből élők igényelhetik, hanem a kisebb nyugdíjból élők is.

Az önkormányzatnak nincs tudomása uzsoráról a településen.

Állagmegóvásra nincs pénze a településen élőknek.

Az Önkormányzat 6 életveszélyes- és 5 kritikus állapotban lévő ingatlant jelölt meg a településen.

Lakások túlzásfolttsága

A szegregátumokban megfigyelhető, főként a Dózsa György utcában élők körülményeire jellemző.

Lakásszám (2011)	417
Üres lakások száma (2011)	38
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	480
Lakásszám a szegregátumban (2011)	119
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	480
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	187

Szívésségi lakáshasználat: a CSOK lehetőségével éltek a településen, azonban a téli időszakban a spórolás érdekében a fiatal párok visszaköltöztek a szülőkhöz.

Jelenleg 1 eladó ingatlan található a településen:

Ár: 2 800 000 Ft, Méret: 65 négyzetméter, Komfort fokozat: Fél komfort

A fejezet célja, fő következtetései

Lakástípusok: 417	Lakások száma
életveszélyes házak	6
jelenleg nem életveszélyes, de kritikus állapotú házak, amelyeket nem érdemes felújítani	5
nem életveszélyes, de rossz állapotú házak, amelyek felújítással még egy időre lakhatóvá tehetőek (kb. 10 év),	186
jobb állagú házak, amiket érdemes modernizálni	220

4 A lakhatási beavatkozási terv

4.1 A lakhatási szegénység fő problémái (1 oldal)

A fejezet tartalma

Legfőbb lakhatási problémák és azok statisztikai adatok és becslések alapján való nagyságrendjének összegzése a szegregációt, a közmű ellátottságot (közmű elérhetősége, közműszolgáltatásokból kikapcsolt lakások), a lakásállomány javítását, a tulajdonviszonyok rendezetlenségét, az eladósodottság problémáit is érintve.

Település térségi pozíciója

Taktakenéz község Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, a Szerencsi járásban található. A község a Tisza jobb partján fekszik Prügytől délre, Tiszadadától északra

Taktakenéz és Szerencs között 2 menetrendszerinti autóbusz közlekedik, ami átszállás nélkül teszi lehetővé a közlekedést.

A közelben vannak dinamikusan fejlődő gazdasággal rendelkező városok: Szerencs, Tiszaújváros.

A település társadalmi összetétele gettósodó település típusba tartozik.

A lakások 65 %-a komfortos, vezetékes víz, gáz, egyaránt megtalálható, a szennyvízhálózat kiépítése folyamatban van.

A településen három szegregátum található, a szegregátumban a lakosság száma (2011) 480fő.

Önkormányzat hozzáállása a bérlakásfejlesztési programhoz: a Dózsa Gy. utcát a polgármester szeretné felszámolni és az itt lakókat mobilizálni a település többi részére.

Kb.40 főre tehető azok száma, akik ezen a területen élnek.

A településen a lakóházak túlnyomórészt a családok saját tulajdonában vannak.

A szegregátumban azonban jellemző, hogy több generáció él egy lakóházban, ami egyben azt is jelenti, hogy a tulajdonos család mellett a többi család szívésségi lakáshasználó, ami számukra bizonytalan lakhatási helyzetet jelent. Az utóbbi elsősorban a fiatal családokat érint.

A túlszűfolt lakóházak:

A helyi szakemberek véleménye szerint elsősorban a szívésségi lakáshasználó fiatal gyerekes családok körében van igény a költözésre.

Lakóépületek fizikai állapota: jelenleg 6 életveszélyes ingatlan található a településen, valamint 5 olyan, ami kritikus állapotú és nem is érdemes felújítani.

Eladósodás mértéke:

A lakásviszonyok jellemző problémái a közműdíj-, illetve lakáshiteltartozások, hátralékok felhalmozódása. A Lechner adatbázisa alapján az alábbi szolgáltatók felé keletkezett tartozása az itt élőknek: Opus TIGÁZ, ÉMÁSZ Hálózat Kft., Magyar Telekom Nyrt., illetve deviza hitelek jellemnek meg a település adatlapján.

Az eladó ingatlanok száma: 1db

Család-lakáshelyzet mátrix: elsősorban a segítségre szoruló családokra koncentrálva

Családtípusok Lakástípusok	Teljes nyomorban élő családok	Minimális önfenntartási képességgel rendelkező családok	Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok	Adott lakástípusban a család helyzete szerint beazonosított családok száma összesen	Az adott lakástípusba tartozó családok száma összesen
azonnali életveszélyt jelentő lakás		6		6	6
rossz lakásállag, még nem életveszély, de nem érdemes rajta semmit csinálni		5		5	5
nagyon rossz állagú, de valami felújítással még egy ideig lakhatóvá tehető (5-10 év)					186
olyan lakás, amit érdemes felújítani, modernizálni			190	190	220
Adott családtípusban a lakhatási helyzet szerint beazonosított családok száma összesen	0	11	190	201	
Az adott családtípusba tartozó családok száma összesen	0	170	190		360 család 417 ingatlan

4.2 Fő beavatkozási irányok kijelölése és priorizálási szintek leírása (2 oldal)

A fejezet a feltárt problémák mentén megfogalmazza a lakhatási szegénységet enyhítő beavatkozások körét és a szükségletek alapján mutatkozó nagyságrendjét függetlenül attól, hogy jelenleg melyik beavatkozáshoz milyen szintű forrás áll rendelkezésre. A beavatkozások tehát diagnózis alapúak és nem csak az RRF által lehetővé tett intézkedésekre koncentrálnak, hanem mindazokra, amelyek a helyi szükségletfeltárás alapján elengedhetetlennek mutatkoznak a lakhatási problémák csökkentése érdekében. A beavatkozások kialakításánál érvényesíteni kell a beavatkozások egymásra épülésének szemléletét, tehát meg kell fogalmazni azokat a szoft programokat is, melyek a megalapozzák a lakhatás fizikai körülményeit javító beruházásokat.

A lakhatási viszonyok javítását célzó beavatkozások megalapozása érdekében az alábbi beavatkozások szükségesek:

- **Eladósodottság kezelésének kiterjesztése:** az adósságok törlesztésének előnyeit, és együttműködővé kell tenni a családokat e téren. Fokozatosan fel kell mérni, hogy hány család érintett az eladósodottság problémájában, illetve közülük potenciálisan hány tehető együttműködővé.
- **Tulajdoni jogviszonyok rendezése:** szükséges megkezdeni a jogviszonyok rendezését, ezzel kapcsolatban jogi tanácsadást kell nyújtani a családoknak. Először azokra a családokra kell koncentrálni, melyek potenciálisan bevonhatóak a lakhatási programokba, de a tulajdonviszonyok rendezetlensége ennek akadályát jelenti.
- **Pénzügyi tudatosságot célzó programok:** háztartásgazdálkodási készségek fejlesztése
- **Tömegközlekedés fejlesztése** a szolgáltatásokhoz-foglalkoztatáshoz való hozzáférés érdekében.
- **A foglalkoztatáshoz való hozzáférés tényezőinek növelése:** potenciális munkalehetőségek, beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben való kialakítása.
- **Fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen:** képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférés elősegítése.
- **Foglalkoztatás javítását célzó program:** a munkaerőpiaci mentor tevékenységére támaszkodva a lakhatási programokba potenciálisan bevonható családokra kell koncentrálni.

Lakhatási programok:

- **A közműszolgáltatásokba való be-, visszakapcsolás** támogatása elsősorban a víz-és az áramszolgáltatás tekintetében. Az áramszolgáltatás esetében előrefizetős villanyóra felszerelése.

- **Bérlakásfejlesztés tekintetében:**

Krízislakások kialakítása: szükséges a településen néhány olyan krízislakás kialakítása, ahová az életveszélyes lakhatási helyzet és súlyos családi konfliktusok esetén családok elhelyezhetőek. Az önkormányzat 6 életveszélyes ingatlant jelölt meg a településen.

Bérlakások kialakítása a településen belül mobilizálható családoknak: a viszonylag jobb jövedelmi helyzetű, rendszerezett életvitellel rendelkező családok lehetnek az elsődleges célcsoport, köztük is azok a fiatal családok, akik szüleiknél túlszűfolt lakásban élnek. A településvezetés is azon családok mobilizációját támogatja a településen belül, ahol a szülők rendszeres munkaviszonnyal rendelkeznek. A pénzügyi tudatosság nincs jelen az itt élők életében. Az apukák többsége hetel, így minden héten nagyobb összeghez jut hozzá a család, de ennek ellenére nem figyelhető meg a családok életében életszínvonalbeli pozitív változás.

Más településen kialakított bérlakásokba történő mobilizálás: ennek célcsoportja olyan családok lehetnek, akik rendelkeznek rendszeres, elsősorban bejelentett munkával, vagy hajlandóak és képesek ebbe az irányba elmozdulni.

4.3 Bérlakásfejlesztés beavatkozási terve (3-4 oldal)

Ez a fejezet már „csak” a bérlakásprogramra fókuszál és annak nagyságrendjének, céljainak és célcsoportjainak, illetve javasolt megoldási modelljének konkretizálását szolgálja. A fejlesztések nagyságrendjét a feltárt szükségletekből kiindulva kell meghatározni. A szükséglet alapján meghatározott fejlesztések nagyságrendjét a Kézikönyvben meghatározott szempontok szerint lehet korrigálni.

A bérlakásfejlesztés nagyságrendjét helyben módosító tényezők:

település közlekedési összeköttetései	ritkított járatszám jellemzi
helyi gazdaság fejlesztését szolgáló beruházások megléte	önkormányzat a fő foglalkoztató
helyben elérhető eladó és felújítható ingatlanok köre	jelenleg egy eladó ingatlan található a településen
közműinfrastruktúra	a település közművesített
megvásárlandó ingatlanok tulajdonviszonyai	rendezett
uzsora	nincs jelen
iskola, szociális szolgáltatások elérhetősége	óvoda és iskola elérhető a településen
szegregátumok relatív mérete a településen	gettósodó település típus

A bérlakásfejlesztés településhatárokon kívülre történő mobilizálás nagyságrendjét módosító tényezők:

településvezetés érdekelt a lakosság megtartásában	nem ismert
konfliktusok a küldő és befogadó települések között (családi szint)	nincs jelen
ellenállás a fogadó településeken a roma családok ellen	jelen van
szegregátumok potenciális áthelyeződése a fogadó településen	nem ismert
helyi növekedés centrum (munkahely konkrét település)	Szerencs, Tiszaújváros
családok társadalmi kapcsolatrendszerének összetétele	szoros
céltelepülés árszínvonala(alacsony, magas)	magas

**A ténylegesen megvalósítható bérlakásfejlesztések megbecslése:
Bérlakásfejlesztések:**

A potenciális célcsoporti körből a megvalósító szervezet szerint csak olyan családok tudnak ténylegesen élni a bérlakásfejlesztések adta lehetőséggel, akik megfelelően ösztönözöttek és együttműködőek, illetve van esély arra, hogy azzá tehető, továbbá rendszeres munkával és viszonylag magasabb jövedelemmel rendelkeznek. Figyelembe véve a 4 éves megvalósítási időszakot (a terv elkészítéséhez képest), az alábbi nagyságrendek vállalása lehet reális:

- településen belüli mobilizáció: teljes időszakban 5 család, ami egyben **5 bérlakás létrehozását jelenti a településen**

Indoklás:

Az előzetes felméréseket, valamint interjúkat összevetve született a döntés.

A településen EFOP telepprogram nem valósult meg. A háztartásokra jellemző, hogy többgeneráció él együtt. A bérlakások segítségével a túlsúlyos lakhatási problémák oldódhatnak meg.

Bérlakás beavatkozások tervezését segítő mátrix: igények és lehetőségek szerint kialakítható megoldás típusok

	Településen belül meglévő lakás	Új lakásépítés településen	Mobilizáció (településen kívüli lakás)	Összesen
Lakottan veszi meg a program a család lakását és felújítja (a család benne marad)				
Üres lakást vesz a program				
A létrehozott bérlakásba olyan család költözik, akinek a megszűnt a lakhatása (lebontják, kilakoltatták)				
Túlzsúfolt lakásból szétköltöző család költözik be	5			
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, de a program nem veszi meg a lakást				
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, és a program megveszi a megüresedett lakást				
Összesen				5

4.4 Opcionális kiegészítő fejezet

Amennyiben a beavatkozási terv megvalósításában fontos további szervezeti együttműködés, vagy olyan, kifejezetten a településre jellemző kockázatok társulnak hozzá, amelyeket a fenti tematikus fejezetekben nem lehetett körbejárni azt ebben a kiegészítő fejezetben lehet megtenni.